

ПРОБЛЕМА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

На сьогодні на ряду з іншими законопроектами Верховна Рада України розглядає законопроект “Про зброю”. Слід звернути увагу, що Україна залишається єдиною європейською країною, де питання придбання, володіння, зберігання та застосування, а також контролю у сфері обігу вогнепальної зброї є неврегульоване відповідним законом. Недосконалість існуючого нормативного врегулювання призводить до невизначеності у сфері обігу вогнепальної зброї, що є передумовою порушень у цій сфері та має наслідком зростання кількості злочинів з її застосуванням. Водночас, у всіх цивілізованих країнах світу, включаючи більшість колишніх республік СРСР, відповідні Закони прийняті та ефективно діють, сприяючи наведенню реального порядку в суспільстві та зниженню рівня злочинності.[1] Базові положення Конституції України встановлюють, що життя людини є вищою цінністю та гарантують недоторканість і безпеку особи, її право на захист свого життя, честі й гідності, а також життя, здоров'я, честі та гідності членів своєї сім'ї, приватного майна усіма законними засобами самозахисту. Для об'єктивного розуміння законопроекту потрібно визначити різновиди зброї:

- Холодна зброя — ножі, шаблі, мечі, кинжалі,
- Метальна зброя — дротики, пращі, луки.
- Вогнепальна зброя — усі види пістолетів, рушниць, гармат та ін., що стріляють за рахунок миттєвого вибуху пороху та газів, які виштовхують кулю або снаряд.
- Автоматична зброя — автомати, кулемети, авіагармати та ін., у яких затвор спрацьовує для стрільби чергами.
- Напівавтоматична зброя — пістолет, карабін, гвинтівка та ін., у яких затвор спрацьовує для наступного одиночного пострілу.
- Гладкоствольна зброя — переважно мисливська зброя, з якої стріляють шротом, картечню та жеканами.
- Нарізна зброя — зброя, внутрішня поверхня дула якої має різь, що надає кулі або снаряду обертального руху навколо повздовжньої осі.
- Зброя масового ураження — зброя дуже великої руйнівної сили. Сюди відноситься:
 - Бактеріологічна (біологічна) зброя
 - Хімічна зброя
 - Ядерна зброя

- Високоточна зброя — зброя, як правило керована, здатна вражати ціль першим пострілом (пуском) на будь-якій дальності в межах його досяжності.

- Мисливська зброя — зброя, що використовується для полювання.

- Спортивна зброя — зброя, що використовується в спортивних змаганнях.[2]

Потрібно зауважити, що законопроект “Про зброю” передбачає використання зброї виключно з метою самозахисту, і тільки при необхідності, дія законопроекту не розповсюджується на:

- вогнепальну зброю, виготовлену до 1870 року, та її копії при умові, що з неї не можна стріляти боєприпасами, призначеними для забороненої в цивільному обігу вогнепальної зброї, або боєприпасами до вогнепальної зброї, введення якої в цивільний обіг потребує спеціального дозволу уповноваженого органу.

- вибухові матеріали, піротехнічні вироби та пускові пристрої до них;

- колючо-ріжучі предмети та предмети ударно-дробильної дії, виготовлені для використання в домашньому господарстві або побуті;

- зброю військового призначення та боєприпаси до неї, яка перебуває на озброєнні армії;

- службу зброю, яка перебуває на озброєнні правоохоронних органів, органів державної безпеки, державних органів, служб і підрозділів із спеціальними функціями, а також підрозділів відомчої та позавідомчої охорони та боєприпаси до неї;

- ядерну, хімічну, біологічну та будь-яку іншу зброю масового ураження;

- імітаційно-тренувальну і навчальну зброю та боєприпаси до неї;

Дія законопроекту не розповсюджується на данні види зброї тому, що самозахист з їх використанням неможливий.

Існує досить розповсюджена суспільна думка про неготовність українського законодавства та суспільства взагалі до легалізації короткоствольної нарізної вогнепальної зброї, зокрема психологи стверджують що зараз в Україні досить високий рівень правового нігілізму, недовіри до працівників міліції та інших силових структур, тому разом з легалізацією зброї активізуються такі явища як самосуд та навіть збройні конфлікти. Також слід врахувати що в Україні досить велика кількість осіб, які вживають наркотичні, психотропні та інші речовини, тобто людина знаходячись в стані наркотичного, алкогольного сп'яніння не завжди усвідомлює суспільну небезпечність своїх вчинків. [3]

Данні висловлювання можна поставити під сумнів тому, що законопроект чітко встановлює процедуру придбання та ліцензування зброї, зберігання, порядок застосування, а саме головне - це відповідальність у разі порушення норм закону, і жодна людина не буде використовувати зареєстрований пістолет, чи іншу законну зброю у злочинних діях, так, як на місці злочину обов'язково залишиться куля чи гільза, яку за допомогою балістичної експертизи дуже швидко можна ідентифікувати власника данної зброї і притягнути його до відповідальності. Крім того можливість придбання зброї є тільки в тих громадян, які не притягувались до кримінальної відповідальності, є психічно здоровими, досягли певного віку, пройшли спеціальні курси.

Результати опитування, проведеного компанією Research&Branding Group показують, що 83,9% українців виступають проти надання громадянам права на придбання, зберігання і легальне носіння зброї в цілях особистої безпеки, при цьому 36% опитуваних ніколи не тримали в руках бойову зброю.

Від рук окремих злочинців та бандитських угруповань в Україні щорічно гинуть майже 7 тис. людей. До цієї цифри слід додати ще принаймні тисячу осіб, які помирають від вогнепальних поранень. За роки незалежності «набігає» доволі жаклива цифра – 160 тисяч громадян України. Щороку міліція фіксує кілька десятків злочинів з використанням зареєстрованої вогнепальної зброї. торік таких випадків було 48, і 34 людини загинули. У 2013 році з використанням вогнепальної зброї було скоєно 357 злочинів. Якщо порівнювати ці данні із статистикою дорожньо-транспортних пригод(в 2013 році 6 тисяч людей загинуло, з них 2,4 тисячі пішоходів!) то смертність внаслідок використання вогнепальної зброї мізерна.[4]

Деякі прихильники легалізації стверджують, що зброя зрівняє шанси не підготовленої людини перед обличчям злочинця чи групою нападників. Якщо нині хтось із лихими намірами зупиняє людину, то починає над нею знущатися, бо впевнений, що жодних засобів захисту в неї немає. А якщо й є якийсь засіб самооборони, то він, скоріше, газовий чи травматичний. А от коли злочинці знатимуть, що будь-який перехожий може мати бойовий пістолет, це їх стримуватиме. На користь такої теорії доцільно навести статистику:

В Естонії з прийняттям закону про легалізацію зброї рівень насильства зменшився в 5 разів, в Молдові — в 2 рази, слід звернути увагу, що ця країна знаходиться на першому місці у світі за вживанням алкоголю. В 1987 році у штаті Флорида (США) дозволили громадянам купувати зброю. З тих пір злочинність у штаті впала на 21%, у той час як у цілому по країні виросла на 12%. А от у Канаді все навпаки. Там раніше зброя продавалася вільно, а після введення жорстких обмежень злочинність стрибнула на 45%. [5]

Взагалі легалізація вогнепальної зброї призвела до зменшення рівня злочинності, до стимулювання виробництва вітчизняної зброї, до покращення торгівельних відносин внаслідок експорту та імпорту зброї, можна сказати підвищилась культура населення, тобто громадяни отримали змогу самостійно захищати себе, свої інтереси та майно, і як наслідок поважати інтереси та права інших осіб. В деяких європейських країнах легалізація короткоствольної нарізної вогнепальної зброї є необхідним елементом демократичного, сучасного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://zbroya.info/>
2. Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Зброя>
3. Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://newsradio.com.ua/>
4. Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://nbnews.com.ua/ru/tema/108997/>
5. Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://crimea-med.net->